

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Sect. V. Quid doceat extrema Christi nuditas.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

reuer. En perfectissimæ pauperatis & patientiæ speculum. Christus mortuus, suis vestimentis ter aut quater exutus est. 1. Flagellandus. 2. Spinis coronandus, & ad populum producendus. 3. In calvariæ rupem ad crucis supplicium educendus. 4. Cruci sternendus toto corpore. O caelum! ô terra! Rex ille caeli, veste omni exiuit, qui caelum stellis, terram floribus & herbis, animalia pilis, plumis, lana, squamis vestit. Ubi nunc fasciæ sunt & pannificentiæ? jam æquè necessarij essent morienti. Sed amoris æstus hæc omnia detraxit. Ideo suam quisque familiarem inopiam & paupertatem æquo animo ferat: *Gloria magna est hæc sequi Dominum.*

Sed nic altissimâ mente ponderemus, quàm ista nuditas coram immensâ hominum multitudine, inexplicabile fuerit supplicium homini prorsus virgineo, verècundissimo. Hæc una erubescenda ignominia plagas omnes, & ludibria, & lannas longissimè superavit. O Adam ubi es? Quis enim indicavit tibi quod nudus esses, nisi quid ex ligno, de quo preceperam tibi ne comederes, comedisti Tuam, & Adam, erubescendam prorsus nuditatem, hac suâ Dominus Iesvs tegit. Rex David in arcâ deducendâ suis vestimentis magnam partem exuens, à Michol conjuge, Christus à Synagoga & gentibus est irrisus. Homini verècundo summum supplicium est nuditas. Nam hoc unum multos à voluntariâ morte revocavit, qui horrebant post mortem etiam suam cadaver denudari. Notas Philologis omnibus historias præscas non recanto.

Neque tantum pudoris summi fuit, coram innumerâ plebe nudum statui, sed & doloris maximi, homini unde quaque vulnerato vestes tam violentâ sævitie abstrahi. Si enim vel vulnuscule levi lintecolum in hærens vi abstrahatur, magnos ciet dolor, quid dicendum de tot vulneribus, cum eis in hærentes vestes vi avellerentur, & acre gelu in intima sese viscera penetraret? In hac cruentâ tragediâ Christus vestimentis suis sæpius exutus, sed numquam tantis doloribus, quantis nunc proximè crucem. Ite Christi, vestes in muliere, quæ fluxum sanguinis duodecim annis passâ omnes facultates suas in medicos erogaverat, hoc ipsum sanguinis profluvium stiterunt, sed heu! in ipso medico provocarunt.

Verum & illud hoc loco considerandum, in direptione vestium Christi, unâ & coronam spinæ esse avulsam, ita censet Ludovicus Granatenfis & alij, sed mox iterum atrocissimâ vi repositam, quandoquidem nomine regni affectari figebatur cruci. Impresâ denuò in divinam verticem coronâ, os, oculi, aures, vultus omnis sanguine opplebatur. Ita Christus Dominus in cruce victima planè fuit coronata, de quâ Tertullianus, Nazianzenus, alij complura. O Deus, quale hoc spectaculum Christi flagellati, coronati, denudati, in cruce acti! Ecce homo. En arietem in vepribus hærentem. En hostiam, Isaac succedaneam! cuius mentionem injiciens

Aug. lib. 16. Augustinus, *Quis erat ille aries, inquit, qui immolato impletum est significativo sanguine sacrificium? Nempe, quando cum vidit Abraham, cornibus in frutice tenebatur. Quis ergo illo figurabatur, nisi Iesvs Christus antequam immoleretur.*

Ludovicus Granatenfis, *Spinis Iudaicis coronatus? Neque verò dubium est (quod aliqui rectè judicant) quin Christus jam omnimodis devalatus Patri caelesti se denuò flexis genibus, oculis ac manibus in cælum elatis, similem in modum obtulerit. En, mi Pater, pro humanæ gentis redemptione hostiam in ori paratissimam. Fiat voluntas tua. Ita semper, maximè sub vitæ finem, nos convenit precari.*

§. V. Quid doceat extrema Christi nuditas.

Sed quid ad ista Mater Domini, cui filii tunica cruenta quodammodo fuit ostensa, sicut olim Jacob patri vestis Josephi discolor. Nam germani fratres, quod Gen. cap. 37. Moyses memorat, *nudaverunt eum tunicâ talari & polymitrâ, mitrentes, qui serrent ad patrem, & dicerent, Hanc inve-*

nimus, vide utrum tunica filii tui sit, an non. Vel strophium cruentum filii occisi sanguine tinctum cor Patris non percellat? Quid dicendum de sensu matris, quæ filium ita nudum, ita cruentum fuisset oculis spectavit? Ne tamen hæc Christi nuditas illius hominis oculos vel minimum offenderet, habuit in cruce Servator velam duplex, nigrum & purpureum; nigrum mutatus est à sole, qui tenebras offudit huic spectaculo, quale sol ab orbe condito non vidit. Purpureum verò è Pilati domo à columnâ secum attulit, nam corpus totum sanguine, & uno velut vulnere obductum, verècundissimè celavit discernimem brorum. Ita Christus in alto pendit nudissimus, sine ullâ oculorum offensâ. Ita & nobis ingrediendum & egrediendum est ex orbe ab omni re prorsus nudis, quidquid demum vel vestimenti vel tecti corradamus. Jobus jam liberis orbus, magis fortunis omnibus everitis, jam velut tumulo vicinus, *Nudus, inquit, egressus sum de utero matris meæ, & nudus revertar illuc.* Hæc lege devincimur: *Nihil intulimus in hunc mundum, haud dubium, quod nec auferre quid possimus.* Hæc Dei lex tam stricta est, ut ipsi Filio Dei legis auctori dictum: *Legem patere, quam tuleris.* Hæc autem Christi nuditas innocentie vestem nobis reddi, & superbiam nostram, vestiumque pompam reprehendit, illud que jure objicit: *Quid existis videre? hominem molibus vestimentis indutum? Ecce homo, quem crucis lectulus quem sanguis vestit proprius.*

O bone Iesvs, quantum erubesceremus coram te tuâque cruce, si quid frontis & verècundiæ haberemus? Nos commisitimus factum, tu collo fers laqueum; tu luis, quod nos deliquimus. Nos subinde omnis honestatis, pudicitia, ac castitatis penitus oblitri maxime tegenda denudamus, & propudiosas similes picturas statumus in spectatorum certissimam perniciem: vestes non ad modestiam, sed ad pompam & lauriam, non tam tegendo corpori, quam augenda ostentationi adhibemus. Nec ferè in ullâ re tam assiduus & magis varius delinquendi locus est, quam in vestium cultu; & plerumque major est cultus quam census. O quoties, quantum in nobis est, Christi corpus detegimus? quod reverè sit in omni libidinum sædicate, quæ illudimus castitati, & Christo castitatis & verècundiæ amatore maximo renuntiamus, dum nostrum omne studium in amores vestitos conferimus, neglectis imperiis amoribusque divinis. Hæc nostra quotidiana scelerata suas Christo vestes detraxerunt, hæc virgineum corpus Domini denudarunt. Sed duo sunt, quæ nos myrrhatus calix & vestium spoliatio doceant.

I. Domini myrrhati calicis in adversis & arumnis omnibus assidue recordemur. Christus præbuit & propinavit; animosè nos bonæque fide respondeamus. Hunc calicem Christi manus nobis porrigit, netas eum recusare. Unumquemque nostrum per Hieremiam Christus alloquitur: *Sume calicem de manu meâ, & accipiam, quoscumque illum mihi potrexerit, eumque in gratiam tanti Regis meique Domini libenter perhauriam.* Et quid amorem perhorrescimus, & frustra reluctamur? In hac abstinèti valle suavis vinum non crescit. Sapientissimo Ecclesiastæ id credamus de humanis miseris hoc affirmanti: *Cuncti dies ejus doloribus & ærumnis pleni sunt.* Toleremus ærumnosum hoc momentum; beata sequitur aternitas.

II. Extrema Christi nuditas non difficulter nobis persuadeat, ut suam quisque inopiam, aut penuriam rerum quamcumque animo tranquillo toleret. *Habentes alimentis, & quibus tegamur, his contenti simus.* Quod si hæc ipsa parcius obveniant, aut penitus defiant, summâ Christi nuditate nos involvamus. Pro se quisque cum beato Paulo dicat: *Scio & humiliari, scio & abundare*

Christus mortuus quater vestimentis exutus est.

Eccl. c. 23. vers. 38. Nuditas fuit Christo inexplicabile supplicium. Gen. cap. 3. v. 9. & 11.

2. Reg. c. 6. vers. 20.

Vestium detractio in Christo doloris fuit maximum.

Math. c. 9. vers. 20. Marci c. 5. vers. 25. Luc. cap. 8. vers. 42. Ita S. Birgitta lib. 7. Revel. c. 15. & Ludovicus Bloisus, de Pass. Dom.

Aug. lib. 16. de Civit. cap. 32. med.

Ludovicus Bloisus.

Gen. cap. 37. v. 23. & 32.

Christi nuditas illius hominis oculos vel minimum offenderet, habuit in cruce Servator velam duplex, nigrum & purpureum; nigrum mutatus est à sole, qui tenebras offudit huic spectaculo, quale sol ab orbe condito non vidit.

Christi nuditas innocentie vestem nobis reddi, & superbiam nostram, vestiumque pompam reprehendit, illud que jure objicit: Quid existis videre? hominem molibus vestimentis indutum? Ecce homo, quem crucis lectulus quem sanguis vestit proprius.

Luc. cap. 15. vers. 15.

Duo doctores in myrrhatus calice & vestium spoliatio doceant.

Primus.

Secundus.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

Eccl. c. 1. vers. 10.

re. ubique & in omnibus institutus sum. & satiari, & esurire, & abundare, & penuriam pati. Hic meum reperio ducem, hic Christum meum imitor. Recordor paupertatis ac moditatis, quam Dominus meus perulita, bñthii & felis quod bibit: & ego servulus vilissimus ista censeam a me aliena, mihi non ferenda? Cum Christo esse pauperem summæ sunt divitiæ.

CAPVT VII.

Christus moriturus in cruce clavis figitur.

Inter meteoza pulcherrimum, iris. Quod Siracides affirmans, Vide arcum, inquit, & benedic cum qui fecit illum: valde speciosus est in splendore suo. Iris Platoni mater admirationis, ornamentum est caeli. Ante annos mille sexcentos Hierosolymis in monte Golgothâ Iris apparuit, quam Hebraei vates prædixerunt, quam orbis vidit & miratus est. Hæc Iris multicolor fuit Unigena Dei JESVS Christus in cruce suffixus. Hic viror dumosi ferti, hic cereus pallor obitæ mortis, hic purpura copiosè fusi sanguinis. Vide hunc arcum, & benedic cum qui fecit illum. Cum Augustino dixerim: Jam incipiant mysteria Christi non ad fontem sedentis, sed in trabe pendentis. Christum in cenaculo pedes lavantem, in Oliveto prolixius precantem, & sanguine sudantem; Christum à Judâ proditum, à Petro negatum, ab Herode illusum, à Pilato flagellatum vidimus: Christum spinis coronatum, ostro ludicro velatum, ad plebem produdum aspernatus; Christum supplicio crucis addictum, sub cruce in Calvariam educi, vestimentis exui, vino myrrhato excipi spectavimus. Hæc omnia prolusiones erant ad crucis supplicium. Jam ergo incipiunt mysteria. Spectaculum invisum, inauditum, celo terræque obstupescendum ante oculos statuemus, Dei Filium in cruce clavis affixum. Ad hoc mysterium articulatiùs explicandum, & memoria diutius servandum, iridis imagine non incommodè utemur.

§. I. Christus in jacentem crucem humi dejicitur, aut in erectam, quod verius videtur, ascendit. Tres iridis colores explicantur.

Prodigium nimis obtupefendum, Dei Filius, latronum medius, in arbore infami mortuus. Quæ usquam acerbior aut ignominiosior mors quam crucis? In quâ tamen expiravit summum caeli terræque decus, Dei Filius JESVS, ne tale quid nimis acerbum aut ignominiosum sibi censeat ulla fors hominum. Equis unquam mirari satis & capere queat, caelestem Patrem Filio suo, qui & ipse verus Deus, imperare ac dicere. Abi fili, terras pète, & in patibulum te patere suspendi. Atque hæc admiranda tribus solis oculis complexi sunt Evangelistæ: Et crucifixerunt eum. Hoc Simon Cassianus jure admiratus, Sunt, inquit, mysteria tam profunda, ut Spiritus sanctus factum, non facti modum dicat. Eo hæc voces spectant: Verbum caro factum est; peperit filium suum primogenitum: Et crucifixerunt eum. Horum verborum consideratio ad nostrum majus promeritum nobis relicta est. Certè his mysteriis explicandis nulla satis ponderosa verba inveniuntur; hic nimia est humani oris egestas. Hic cogitationibus longè agitur efficacius quam verbis, tamen nec ullis quidem cogitationibus rei dignitas satis unquam indagari possit. Sed ad nostram nos iridem vertamus.

Iris est opaca, rosida nubes, in quam immixta sol radiis resulget, sicut speculo excipitur reflexa imago. Humana Christi natura, veluti nubes opaca textit divinitas. Et ecce, ait Moyses, gloria Domini apparuit in nube. Hæc nubes tora in lacrymas, sudorem, aquam, sanguinem soluta est. Huic iridi Sol justitiæ ferientes radios il-

lustrat. Atque hinc nobis hæc nova iris, triplici colore. Primus sive extimus est croceus, seu citrinus; alter medius, viridis seu prasinus; tertius ruber seu purpureus. Tres isti colores, triplex Christi crucifixi mysterium repræsentant commeditandum.

Primus color croceus, seu citrinus, Christum in crucem humi dejectum, aut in eam descendisse significat. Hic primaria, & verus quaestio. Hæc an sublimè crucifixus sit Christus. Prima opinio est eorum, qui censent Christum humi affixum, quod facilis. Alii asserunt, Christum per asseres & tabulationem seu pegma ad crucem ascendisse, & ita sublimè in eâ fixum. Opinio tertia est, manus in jacente, pedes in erectâ clavis affixos. Hanc ego causam non disceptaverim, salvo cuiusvis judicio, malim tamen, expensis rationibus, in opinionem secundam discedere, & Christum sublimè affixum dicere. Certè hic modus, in crucem tollere, usitator; & faretur Justus Lipsius, qui de cruce disserens, In ipsâ, inquit, fixatione, tria: Suspendio, adstrictio, Inscriptio. Ante suspensionem nudatio. Receptum hoc in plerisque suppliciis, velut naturæ suavitatis, quæ nudos induxit in vitam, & educit. Dati nudi in crucem jacentem raro (in Christo videtur observatum) in erectam sæpius. Cur in alto rei affigerentur, rationes fructus plures. Christum hoc modo clavis in sublimi fixum senserunt è pificis multi. Post pascos viri doctissimi, quos inter Joannes Toletus, & Martinus Delrius. Idem asserit beata Birgita, cum quâ plerique sanctorum Patrum huic Christi figendi modum Ascensionem vocant, & illud eo explicant: Dixi, Ascendam in palmam, & apprehendam fructus ejus. Hic certè figendi modus in majus rei ludibrium, & graviozem populi terrorem fuit, in oculis omnium fontes clavis affigere. Hic pia mentis est, cum sensu perpendere, quàm miserabili visu Christus nudus & vulneratus tabulationem illam perreptarit.

Præquam verò ascenderet, credibile profus, quod Robertus Aquinas censet, Christum nudum crucientis genibus flexis, manibus oculisque caelo elatis, ut jam supra demonstratum est, Patri se denuò sicut ipso principio vitæ, obtulisse in hunc modum. Suscipe, mi Pater, me ipsum in sacrificium pro humani generis salute. Ita Pater, quia sic placitum est ante te, hæc etiam crucem obedienter amplectar. Has, obsecro, voces altius animo inscribamus: ita nos par est loqui in rebus adversis omnibus. Cum dicto Christus ascendit crucem, & in eâ mox ita extensus est, ut nullum sine dolore membrum, compago artuum omnis soluta, venæ & nervi lacerati, plagæ omnes renovatæ, ossa omnia dinumeranda fuerint exposita. Quod prædicens Psaltes, Foderunt, inquit, manus meas, & pedes meos, dinumeraverunt omnia ossa mea. Deus olim Abrahamum foras educens. Suspic calum, inquit, & numera stellas si potes. In Calvariam foras extra urbem educti sumus, hic Christus è cruce unumquemque nostrum compellans, Suspic, ait, & numera, si potes, plagas meas & vulnera, dolores meos & tormenta; rimare totum corpus; an nervum, venulam, oscillum dolore liberum invenias: quod flagris & spinis intactum, crudelis hæc distensio afflixit. Sola lingua videri potuit evasisse immunis, sed & illa aceto, felle, myrrhato vino cruciata. Quæ in toto corpore, quod suis careat doloribus, & adhuc torquendum dabo. Ipsæ medullæ suos sentiunt cruciatus. Hic primus iridis color croceus, Christi in crucem ascensio.

Alter viridis seu prasinus. Jam paratus ad amplectendam crucem Dominus JESVS properanter cruci affixus. Moris quidem erat antè manus, deinde pedes; prius dextram quàm levam clavo figere, sed hic, cum Toletum putem, id temere neglectum: hoc unum festinantius agebant, ut in cruce vivus spectari posset; quem admodum piscis træ fugientis ad culinam raptim defertur cultro subjiciendus. Hieronymus Natalis, &

Christi mysterium repræsentant.

1. Color citrinus Christum in crucem humi dejectum, aut in eam ascendisse significat.

Christum sublimè crucifixum fuisse probatur. Lipsius l. 2. de Cruce cap. 7.

Toletus in Ioan. Delrius in opere Mariano, sacrâ lect. II. de Pass. Dem. & Polemica. 2. Revelat. S. Birgita lib. 1. cap. 10. Cant. cap. 7. v. 8. Christus Oravit ante ascensionem crucis. In Incarnatione.

Ludolphus de Saxoniâ, qui de passione Domini, ait viro sancto revelatâ, hanc artium extensionem omnibus cruciatibus fuisse servierem, ut quæ omnes venas, nervos, membra omnia ut chordas in citharâ intenderit. * Psalm. 21. v. 17. & 18. Gen. c. 15. v. 5.

2. Color viridis, paratum ad amplectendam crucem Dominum Jesum properanter cruci affixum significat.

